

WSTĘP

Rozprawy zebrane w tym tomie dokumentują bieżące projekty i badania kilkorga polskich socjologów kultury. W łódzkim ośrodku socjologicznym ponawiane są prezentacje zbiorów rozpraw skupionych na społecznych badaniach sztuki oraz na szerzej pojętej kulturze duchowej. Tej problematyce poświęcone bywają monograficzne zeszyty Przeglądu Socjologicznego, Folia Sociologica, socjologowie mają też swój wkład w publikacje zawarte w łódzkim kwartalniku Art Inquiry.

Dwie pierwsze publikacje tego tomu mają charakter metodologiczny. Tomasz Ferenc studiuje metodologię ilościowej i jakościowej analizy obrazu, fotografii w szczególności. Prace podobnego typu są potrzebne. Podczas gdy analizy treści prasowych i fabularnych mają już swą wykształconą metodologię, to ikonosfera jest dotąd domeną raczej krytyki sztuki i semiologii, niżli socjologii sztuki. Rozprawa Anny Matuchniak-Krasuskiej o socjologii sztuki Pierre`a Bourdieu jest fragmentem szerszego, bardziej rozwiniętego projektu badaczki. Pierre Bourdieu jest najczęściej cytowanym w świecie współczesnym socjologiem sztuki, tymczasem w Polsce jego popularność ma związek z raczej innymi wątkami badań społecznych. Iza Franckiewicz jest młodym badaczem zainteresowanym perspektywami rozwoju sztuki wirtualnej oraz naturą interakcji odbiorcy sztuki wciągniętego w artystyczne gry. Sądzić można, iż w sztuce cyfrowej artystyczna mistyfikacja pojawiać się będzie nawet częściej niż w sztuce materialnych artefaktów. Michał Krzyszkowski prezentuje próbę aplikacji ikonologii Panofskyego do analizy graficznych reklam społecznych. Rozprawa ma zalety metodologiczne, ale równocześnie jest tu wykład o kulturowej zmienności i o korzyściach reklamy społecznej w Polsce i w Szwecji. Edyta Wejbert-Wąsiewicz lokuje refleksję o sztuce w kontekście problematyki kobiecej, przytaczając wiele interesujących ilustracji sztuki feministycznej. Metody rozprawy Janusza Goćkowskiego dowodzi zacierających się granic między socjologią literatury a polonistyką socjologiczną. Ale analizy zawarte w tym tekście wskazują na znaczną użyteczność literatury pięknej w tworzeniu społecznych kompozycji modelowych. Dobra literatura bywa narzędziem rozpoznania rzeczywistości równie skutecznym, jak nauki społeczne.

Dwa ostatnie teksty tomu tyczą ogólniejszych postaw światopoglądowych człowieka. I tak, Piotr Sieradzki przypomina rozwiniętą i oryginalną koncepcję teoretyczną tzw. społeczeństwa doznań. Natomiast Emilia Zimnica-Kuzioła wraca do mającej już w Polsce szeroką literaturę problematyki New Age, jednakże ten tekst wyróżnia się eksponowaniem postawy światopoglądowej samej badaczki.

Warto dodać, iż zebrane w tym tomie rozprawy poza ich walorem poznawczym, w intencji autorów, mają także wartość użytkową w praktyce dydaktycznej nauczyciela akademickiego

Bogusław Sulkowski